

nebbi indítványommal ama tervezetnek útját állni, hanem csak az, hogy ha azt, mint közvetlen tapasztalaton alapuló észrevételt, a fontos ügy érdemére vonatkozó egyéni nézetet az illetők figyelembe vennék.

Az igazat megvallva, szerettem volna, ha avatottabbak állottak volna elé pénztárkezelési kész tervezettel; de még inkább szerettem volna azt, ha rajtunk egyházi férfiakon kívül, a kik e téren avatatlanabbak vagyunk, a pénzügyi és törvénykezési dolgokban jártasabb világi férfaink is szólnak vala, de még nem késő, hogy szóljanak e tárgyhoz, hisz az egyház és annak javai felett mindnyájunknak kötelessége tehetségünk szerint öröködni

Kelemen Albert.

MÉG EGY NEHÁNY SZÓ EKKLÉZSIÁINK TŐKEPÉNZEI KEZELÉSÉHEZ.

Tisztelt szerkesztő urak! Legyen szabad ezen kérdést intéznem Önökhöz: A Keresztény Magvető 12-ik kötet 1-ső füzetében „Még egy pár szó ekklezsiáink tőkepénzeiről“, és viszont a 12-ik kötet 4-ik füzetében: „Ismét egy pár szó ekklezsiáink tőkepénzei kezeléséhez“ című czikk írója, Barabás Lajos aláírással egy személy-é? Mi vezet ezen kérdésre, indokolom.

A Ker. Magvető 12-ik kötet 1-ső füzet 48-ik lapján, egyházaink tőkepénzei kezeléséről, talán az egyik B. Lajos így szól: „Ideje is volt, hogy e kérdés felszínre kerüljön, ideje, hogy e kérdéssel tüzetesebben foglalkozzunk, és ideje lenne, hogy a Méltóságos és Főtisztelendő egyházi képviselő Tanács ez ügyben oly határozatot hozzon, a melynek következtében, az ekklezsiái tőkék biztosítása mellett az ekklezsiái tagok mind inkább-inkább elszegényedésének útja vágassék. De mielőtt e határozat megszületnék“ sat. És ime, a Ker. Magvető 12-ik kötete 4-ik füzet 244-ik lapján, talán a második B. Lajos így szól viszont az ekklezsiái tőkepénzei kezeléséhez: „Az E. K. Tanács különben e tekintetben 232—1876. sz. alatt megtette a kellő intézkedést“ sat. Hogy a fennebbiek két személyt, különböző véleménnyel és állítással tüntetnek fel, semmi kétséget nem szenved; ha még a 12-ik kötet 4-ik füzet 241-ik

lapjáról e lelkére hivatkozó sorait is idézem : „Én lelkem meggyőződése szerint mondhatom, hogy az egyházi Főtanács minden alkalommal megteszi, s ugyan ez ügyben is megtette a sarkalatos intézkedést“. Ime! mint siet egyik a másiknak (szerinte) elkövetett hibáját helyreütni s lelki vezekléssel bocsánatot kérni.

Megkülönbözteti a két cikk szelleme is azok íróját. Mert míg az első a kérdés alatti tárgyhoz igyekszik a „birtokában lévő adatokkal“ hozzászólni; a másik a 4-ik füzetben, államkormányzati elvekkel tömve, népismereti, lélektani alapon nyugvó mély meggyőződése kifejezésével emel kalapot a székely nép előtt, hazája és egyháza iránti buzgó szerelméért és áldozataiért, melyeket szívesen tesz azok oltárára, sőt életét sem kiméli, ha a szükség úgy kívánja; de ha virágzik a hon és egyház, akkor kötelezettségei teljesítésére nem lehet bottal is ráhajtani. — Tessék a kalapját feltenni; olyan nép, milyennek így a székely ismertette van, nem érdemes arra, hogy senki kalapot emeljen előtte. Az ily megtiszteltetést, bár nem vagyok az egésztől felhiva, a székely nemzet nevében visszautasítom. Talán itt helyesebben alkalmazhatnók Bodoné aszszonyát; de álljon itt egy más közmonda: csúnya madár az, melyik saját fészkebe piszkol.

Ezek előrebocsátása után áttérek a kérdés alatti tárgyra, s itt azonnal nagyszerű tévedésemért engedelmet kell kérnem; mert a 4-ik füzetben megjelent cikk egészen kivilágítja, hogy egy B. Lajos írta; mert ezt mondja: „Amaz állítást, hogy a tőkepénz ekkléziáinkra s annak egyes tagjaira nézve, az olyan kezelés mellett, a milyen eddig némely helyeken divatozott, áldás helyett átok, indokolásával együtt ma is fentartom“. Boldogítsa e szép hite B. urat, én nem ellenzem; de hogy józanon gondolkodni tudó emberrel ezt elhitesse s annak a fejébe verje, azt felfogni képes nem vagyok. Én azt hiszem, hogy lehet a rosztól kezelést átok, de a tőkepénz soha. Legyen hite B. urnak továbbra is az, hogy a kölcsönzött pénz, melyet a kölcsönző soha vissza nem fizet, sem arra évi kamat nem járul — elszegényíti, koldussá teszi az egyház tagjait, de én ezt soha el nem hiszem; s legyen meggyőződve B. ur, hogy az az egyházi tag, a ki engem erre figyelmeztetett, nem akart tévútra vezetni, mert meg se engedtem volna, a minthogy B. ur által se engedem magam tévútra vezettetni. Indokai sem előlegesen, sem azokhoz ragaszkodó állásában meg nem győztek, s ily értelemben nem is győznek meg soha.

Sajnálom, hogy a fenforgó tárgyhoz, bármelyik körből, a t. vizsgálószerk tagjai közül senki sem szólott hozzá. Én ugy tudom, hogy a körvi vizsgálószerknek minden körben, a számoló gondnok vagy pénztárnok, a saját egyháza minden lehető jövedelmeit a bévételek során bémutatja saját neve alatt költ számadásában, mely megelőzőleg teljes egyházi gyűlés előtt felolvastatott s megerősítettett. Kérdem: van-e a vizsgálószerknek a felelősség melletti számadón kívül mással dolga? Erre fektettem fősulyt megelőző cikkemben is, legyen a vizsgálószerknek szigoru utasításul adva, hogy a számadás megvizsgálása után rögtön, a számadás rendén feltűnt pénztári maradékot készpénzben számlálja meg, a meg nem számlálhatóért a számolót vonja vagy vétesse kereset alá. Erős meggyőződésém, legyen a számoló ily felelősség mellett sógor, koma vagy édes testvér is, nem fogja magát soha senkiért rászédetni, annál kevésbé saját vagyonát másokért feláldozni. Önként értem, hogy a hol tőkepénzkezelésről van szó, ott a már e tárgyra vonatkozó rendeletei és utasításai a mlgs E. K. Tanácsnak szigoran tartassanak meg; de itt sem értek egyet B. urral, hogy például elégséges legyen a Mlgs és Főt. E. K. Tanács részéről csak rendelkezni, mert ez soha jó eredményre nem vezet, hanem utána kell nézni, vajon rendelkezései teljesítettnek-e vagy nem?

Még csak egy pár szót. Igen szépen illusztrálja B. Lajos ur azon elvét, hogy egyházaink tőkepénzei egyháztagjainkra elszegényítőleg hatnak; mert ez állítása szerint nem azt teszi, mit én jeleztem megelőző cikkemben, hogy ha egyházaink lehető s szerény kamatra kiadandó tőkéit elvonjuk egyes hitrokoninktól, ez által a szivtelen uzsorások körmei közé annál hamarabb keritjük; „hanem azt, a 4-ik fűzet 243 és 44-ik lapjain, hogy ama nemes hitrokonaink célját, kik egyházaink buzgó szerelmétől vezetettve, alapítványokat tettek vagy teremtetek az egyház és annak tagjai terhei könnyebbítésére, tekintetbe véve, az alapítók céljához képest kezeljük“. E tárgy felvetése után ez az első szó arról, hogy egyházaink tőkepénzei nincsenek a véghagyományozók akarata és rendelkezése szerint kezelve. Ha adatok lennének ily esetre vonatkozók kezén, bátran lépjen elő velök, mert én ilyet sem nem ismerék, sem nem hallottam.

Lófi Áron.